

Sarı Yazma

Öykü Rıfat Ilgaz'ın kendi yaşamını dile getirdiği "Sarı Yazma" adlı romanı, hastane odalarından kurtulup emekliye ayrıldığında hayatına ilham veren memleketi Cide'ye dönerek bir otel odasında tattığı huzuru anlatması ile başlar. Annesi yedi çocuk dünyaya getirmesine rağmen üç kardeş kalmışlardır. Ablası, telgraf memuru olan bir abisi ve Rıfat Ilgaz. Babası memur olan Ilgaz, zekâsı ile Adapazarı'na öğretmen olarak atanmayı başarır. Öğretmen okulu yıllarında tutulduğu büyük aşkı İffet'e ulaşamayınca ilk eşi Rikkat'ten üç çocuğu olur. Çocuklardan biri bakımsızlıktan ölürken Yıldız ve Aydın annelerinin sorumluluğu altında yaşarlar. Duruma daha fazla gönlü razı gelmeyen veremli Rıfat Ilgaz, karısının kendisinden boşanmasını ister. Bolu'da atandığı okulda gerici bir müdürü makamından etmesi üzerine kendisi Akçakoca'ya sürülür. İkinci evliliğini Akçakoca'da çalıştığı okuldan Necmiye ile gerçekleştiren Ilgaz'ın tekrar Gönül adında bir kızı olur. Askerliği gelen yazar, çavuş olarak bitirdiği vatani görevden dönünce eşini ve kızını yerinde bulamaz ve boşanırlar. Hayatına yeni bir yön vermek isteyen Ilgaz sınavlara girerek Felsefe bölümüne kayıt yaptırır. Bu dönemde çıkardığı dergiler ve yazılar yüzünden hakkında tutuklama kararı çıkartılır. Çıktıktan sonra Aziz Nesin'in yanında çalışmaya devam eden Ilgaz, çıkardığı Makropaşa ile tüm ülkede ses getirir. Pek çok defa dergi açan ve dergileri kapanan yazar, para kazanamamaktan dahi yılmaz, yazma isteğini sürekli diri tutar. Hastalığı ağırlaştığı dönemde dahi yaşadığı hastanedeki durumu yazarak ses getirmeyi başarır. Hastane odasında kendisini bulan Gönül isimli bir genç kızın kendisine duyduğu aşkı itirafı ile yeniden güç bulur.

Kişiler

Rıfat Ilgaz Genel olarak güçlü bir kişiliğe sahip olan Rıfat, hayatındaki geleneksel başarıların çoğunu babasına borçludur. Memleket ve baba düşkünü biri olan anlatıcı Rıfat'ın hayatında vefalı olmak gibi bir görev vardır. Sorumluluk bilinci olan azimli ve çalışkan biri olan Rıfat'ın yaşadığı tüm zorluklar kendisini kötümser bir bakış açısına sahip olmaya doğru ittiği için kendini değil çevresini daha fazla düşünür hale gelir. 4 çocuk babası olarak onlara yetmeyi oldukça kaygılı bir tavırla takip eden Rıfat'ın babalığı da kendi duygusal kişiliği ile uyum içerisindedir. Para kazanmak için öğretmenliği meslek edinen Rıfat'ın dergilerle olan ilişkisi, yazıları yüzünden ceza alması veya yazı yazma hevesi hiç bitmez. Cumhuriyet dönemine ve ikinci dünya savaşına tanık olan biri olarak son derece soğukkanlı olmasına rağmen vereme yenik düşen karakterin hayatı hastane odasında geçerken hayatına giren Gönül ile yeniden şekillenir. Yeni yaşamın sorunlarına sık sık eğilen Ilgaz'ın gerçekçi yaklaşımları ile gün yüzüne çıkardığı bilgiler kendisinin toplumcu kişiliğini de gözler önüne serer.

Baba Cide'de herkes gibi sıradan bir yaşama sahip olan Rıfat Ilgaz'ın babası ölenlerle birlikte topla yedi çocuk babasıdır. 30 yıllık memuriyet hayatı boyunca devletinin emirlerine uyarak ekmeğini kazanmak için çalışan kendi halinde bir adamdır. Kurtuluş savaşı hemen akabinde Terme'ye sürülen baba, bataklığı ile meşhur olan bölgede sıtma hastalığına yakalanır. Kendi ateşler içinde yatarken de evlatlarını düşünen düşünceli baba, çocuklarını Samsun'a gönderme kararı alır. Tuz almaya gittiğinde oğlu Rıfat'ı da yanına alan babanın ülkenin geçirdiği zor bir dönemde çocuklarına karşı sevgi dolu ve örnek olmaya çalışması dikkat çekicidir.

Keleşlerin Mehmet Ortaokul yıllarının en kendisine yakın isimlerinden biri olan Mehmet ile sürekli bir çatışma durumu söz konusudur. Mehmet, sınıflarına gelen Ilgaz'ın tüm başarılarını kıskanır ve kendi başarılarının önüne geçmesini istemez. Babadan zengin bir çocuk olan Mehmet, Rıfat'ın kendisine gösterdiği samimiyetin ardından ona hissettiklerini açıklar ve aralarında dostluk başlar.

Yakın Arkadaşları Fahir, Şakir ve Kemal gibi sadık dostlara sahip olan Ilgaz'ın arkadaşları hayatı boyunca kendisine destek olamaya çalışan, onu dinleyen, seven kişilerdir.

Aziz Nesin Dergi işlerinde Rıfat Ilgaz'ı da yüz lira aylıkla alan Nesin, gazetede hem sekreter hem de fıkra yazarı olarak görev alır. Yaşar Kemal ve Arif Damar da dergi için yazı gönderirler. Rıfat'ın maddi konuları ile yakından ilgilenen Aziz Nesin, Rıfat Ilgaz'a güvenir ve daha cesur yazması için destekler.

Esat Adil İmtiyazlarına sahip oldukları gazete ve dergiler kapatılınca "Türkiye Sosyalist Partisi" diye bir parti kuran Adil, işçilerin sorunlarını yazacakları Makropaşa adında bir dergi tasarlar ve bu dergiyse Ilgaz'ı da yazması için görevlendirir.

Tema

Emek “Sarı Yazma” romanı içerisindeki “emek” teması Rifat Ilgaz’ın kendi hayatında çevre ile toplum ile özgürlük ile ve düşünceler ile mücadele etmesinin ardından emeğinin karşılığını alabilmesi sayesinde farklı boyut kazanır.

Tıpkı babası gibi her şeye belli bir emek vererek sahip olan başarılı bir kişinin aydın bir yazar olmak için verdiği mücadele, hastalıklarla ve sistemle verdiği mücadele de eklenince Rifat Ilgaz’ı oluşturduğu görülür.